

خانواده، نخستین کانون رشد و آرامش بشری است / کيفر بداخلاقي با خانواده

آيت الله العظمی جوادى آملی در کتاب مفاتيح الحيات می نویسد: در مذمت سختگیری بر خانواده از رسول خدا(ص) روایت شده است ...

آيت الله العظمی جوادى آملی در کتاب مفاتيح الحيات می نویسد: در مذمت سختگیری بر خانواده از رسول خدا(ص) روایت شده است که فرمود: بدترین مردم مردِ سختگیر بر خانواده است. شخصی پرسید: ای رسول خدا! مراد از سختگیری بر خانواده چیست؟ فرمود: مرد هرگاه وارد خانه شد همسرش بترسد و فرزندش بهراسد و بگیرزد و هرگاه از خانه بیرون رفت همسرش بخندد.

به گزارش خبرگزاری مهر، به مناسبت 28 مهر ماه "روز خانواده" به بازخوانی فرازهایی از کتاب ارزشمند مفاتيح الحيات آيت الله العظمی جوادى آملی با موضوع خانواده و جایگاه رفیع آن در جامعه می پردازیم.

آيت الله العظمی جوادى آملی در کتاب مفاتيح الحيات مرقوم داشتند: خانواده، نخستین کانون رشد و آرامش بشری است که مراقبت از آن مسئوليتی سنگین به شمار آمده و موجب نجات از رنج و عذاب دنیوی و اخروی خواهد گردید. **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا...** (سوره تحریم، آیه 6).

قرآن و روایات برای خانواده اهمیت ویژه‌ای قائل شده و احکام و آداب فراوانی برای رشد و بالندگی آن مقرر کرده‌اند که افزون بر رعایت آن‌ها برای رفاه و آسایش و رشد و تعالی خانواده، باید از خدای سبحان نیز نجات و آسایش خانواده را خواست.

وقتی حضرت ابراهیم (ع) به فرمان خدا همسر و فرزند خود را به مکه آورد، دست به دعا برداشت و عرض کرد: پروردگارا! من برخی از فرزندانم (اسماعیل و نسل او) را در سرزمین بی‌کشت و زرع، در کنار خانه محترم تو سکونت دادم؛ پروردگارا! تا نماز را برپا دارند، پس دل‌های گروهی از مردم را به آنان گرایش ده و آنان را از میوه‌ها و محصولات روزی عطا کن، باشد که سپاسگزاری کنند؛ همچنین جناب لوط که پس از تلاش فرهنگی فراوان نتوانست مردم را از هلاکت برهاند برای نجات خانواده باایمان خود چنین دعا کرد: پروردگارا! من و خانواده‌ام را که تنها گروندگان به من‌اند از وزر و وبال آنچه این مردم انجام می‌دهند، رهایی بخش.

رسول خدا (ص) فرمود: هر معروفی صدقه به شمار می‌آید و هر آنچه را که مؤمن برای خود و خانواده و همسرش هزینه کند و نیز هر آنچه با آن آبروی خود را حفظ کند برایش صدقه نوشته می‌شود.

*هم‌غذا شدن با خانواده

مؤمن باید خانواده خود را در همه خوشی‌ها و نعمت‌ها سهیم سازد، حتی در غذا خوردن نیز با آنان باشد. رسول خدا (ص) یکی از نشانه‌های تواضع را هم‌غذا شدن مرد با خانواده‌اش می‌داند و می‌فرماید: آیا شما را به پنج چیز آگاه نکند که اگر در کسی باشد متکبر نیست؟ چوپانی و بستن گوسفند، پوشیدن لباس پشمی، همنشینی با تهیدستان، سوار شدن بر الاغ [کنایه از مرکب ارزان‌قیمت] و هم‌غذا شدن مرد با خانواده‌اش.

*تقدّم خانواده بر دیگران

در فرهنگ اسلامی اولویت و تقدّم خانواده یک اصل به حساب می‌آید و روایات فراوانی بر آن دلالت دارند. رسول خدا (ص) فرمود: هرگاه خدا به یکی از شما خیری عطا کرد، ابتدا خود و خانواده‌اش را از آن بهره‌مند سازد؛ و نیز فرمود: از خانواده آغاز کنید و هر کسی که نزدیک‌تر است مقدم بدارید. امام سجاد (ع) می‌فرماید: اینکه وارد بازار شوم و پولی داشته باشم که برای خانواده‌ام گوشتی بخرم که بدان نیاز دارند، نزد من از آزادسازی برده‌ای محبوب‌تر است.

*پاداش نیکی به خانواده

رسول خدا(ص) به امیرمومنان علی (ع) فرمود: خدمت به خانواده، کفاره گناهان بزرگ، موجب فرونشاندن خشم الهی، مهریه حوریان بهشتی و موجب فزونی حسنات و درجات است. ای علی! به خانواده خدمت نمی‌کند مگر صدیق یا شهید یا مردی که خدا برایش خیر دنیا و آخرت را خواسته است.

از رسول خدا(ص) روایت شده که نزدیک‌ترین شما به جایگاه من در قیامت، نیکوترین شما از جهت اخلاق و سودمندترین شما نسبت به خانواده خویش است.

نیکی به خانواده افزون بر پاداش اخروی در دنیا نیز آثار خوبی دارد. رسول خدا (ص) فرمود: هنگام ورود به خانه، سلام کن، خدا برکت را افزون می‌کند.

امام سجاد (ع) درباره اهمیت نیکی به خانواده فرمود: پسندیده‌ترین شما نزد خدا بهره‌دهنده‌ترین شما بر خانواده است. امام صادق (ع) نیز فرمود: هر کس نسبت به خانواده‌اش نیکوکار باشد خدا بر عمرش می‌افزاید؛ امام کاظم (ع) فرمود: هر کس با برادران و خانواده‌اش نیکوکار باشد عمرش طولانی می‌شود.

*پاداش اندوه برای خانواده

امیرمومنان (ع) می‌فرماید: روزی بر رسول خدا(ص) وارد شدم و فرمود: ای علی! چگونه صبح کرده‌ای؟ گفتم: در حالی که در

دستانم چیزی جز آب نیست و من برای حسن و حسین ناراحتم. فرمود: ای علی! اندوه برای خانواده حجابی در برابر آتش جهنم است.

***کیفر تباه کردن خانواده**

رسول خدا(ص) فرمود: از رحمت خدا دور است، از رحمت خدا دور است کسی که خانواده خود را تباه کند؛ همچنین آن حضرت از اینکه کسی خودش سیر باشد و خانواده‌اش را گرسنه نگه دارد، نهی کرد و فرمود: برای هلاکت یک مرد همین بس که خانواده خود را تباه کند.

***کیفر بداخلاقی با خانواده**

هنگامی که پیامبر(ص) و مردم [از خاکسپاری سعد بن معاذ] بازگشتند پرسیدند: ای رسول خدا! با سعد کاری کردی که با هیچ‌کس دیگر نکرده‌ای؛ جنازه‌اش را بدون ردا و کفش مشایعت کردی؟ فرمود: فرشتگان بدون کفش و ردا در تشییع او حاضر شدند و من به آنان تأسی جستم. گفتند: یک بار سمت راست تابوت و بار دیگر سمت چپ آن را گرفتی! فرمود: دستم در دست جبرئیل بود و هر جا را که او می‌گرفت می‌گرفتم. گفتند: به غسل او فرمان دادی و خودت بر جنازه‌اش نماز گزاردی و خودت به خاکش سپردی؛ آن‌گاه فرمودی همانا عذاب قبری بر سعد اصابت کرد؟ فرمود: آری، رفتار او [سعد] با خانواده‌اش تند بود. در مذمت سختگیری بر خانواده از رسول خدا(ص) روایت شده است که فرمود: بدترین مردم مرد سختگیر بر خانواده است. شخصی پرسید: ای رسول خدا! مراد از سختگیری بر خانواده چیست؟ فرمود: مرد هرگاه وارد خانه شد همسرش بترسد و فرزندش بهراسد و بگریزد و هرگاه از خانه بیرون رفت همسرش بخندد.